

Amsterdam, 25 maart 2016

Platform Bescherming Burgerrechten
Tijmen Wisman
Weteringschans 259
1017XJ, Amsterdam

Open brief aan de leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal

Betreffende de Algemene Verordening Gegevensbescherming

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Met het oog op de bijzondere verantwoordelijkheid van de Eerste Kamer ten aanzien van de kwaliteit van wetgeving maken wij U graag attent op het volgende.

Momenteel is de Algemene Verordening Gegevensbescherming onderwerp van de triloog-onderhandelingen tussen het Europees Parlement en de Raad. Een recente wijziging in deze Verordening, die het resultaat is van een Nederlands voorstel¹, zal echter de rechtsbescherming die de burger wordt geboden in relatie tot de overheid significant verzwakken in vergelijking met de huidige bescherming die wordt geboden door de Wbp. In een brief van minister van der Steur aan de Tweede Kamer schrijft hij het volgende:

‘In artikel 6(3a) is in samenhang met overweging 40 voorts voorzien in de mogelijkheid voor de publieke sector om gegevens verder te verwerken voor een ander gespecificeerd doel dan waarvoor ze oorspronkelijk zijn verzameld indien dit bij wet wordt geregeld.’

Wij willen graag dat u kennisneemt van de inhoud van de eerder aangenomen motie Elissen, waarmee de Tweede Kamer heeft ingestemd om tegen EU-wetgeving te stemmen als deze een lager beschermingsniveau bereikt dan er zou zijn zonder invoering van deze wetgeving. In deze motie verzoekt de Kamer:

‘de regering, om er zorg voor te dragen dat de verordening zal voorzien in een bepaling die verwerking van persoonsgegevens voor andere doelen dan het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld, uitsluitend mogelijk is in geval *van verenigbaarheid en op basis van een wettelijke grondslag*’

Door de Verordening in haar huidige vorm aan te nemen wordt van deze cumulatieve eis afgestapt; onverenigbaarheid kan in de toekomst door de wet worden gerepareerd.

Hiernaast sluit dit aan op een tweede wijziging in de Verordening, die een verdere verzwakking van de huidige rechtsbescherming teweegbrengt; de invoering van nieuwe uitzonderingsgronden op onder andere doelbinding in het publiek belang. In artikel 13 van de Richtlijn 95/46 zijn de uitzonderingsgronden opgenomen die gelijk zijn aan de uitzonderingsgronden van artikel 8 lid 2 EVRM², dat volgens Richtlijn 95/46 het minimumbeschermingsniveau in de Unie bepaalde. De Verordening breekt hier radicaal mee, iets waarvoor de European Data Protection Supervisor en

¹ Zie bijlage: Kamerstukken II 2015-2016, 32 761, nr. 91, p. 2.

² Artikel 8 EVRM beschermt het recht op respect voor het privéleven.

Artikel 29 Werkgroep beiden hebben gewaarschuwd.³ Artikel 21(1)(c) van de Verordening voorziet in uitzonderingen voor:

‘c) andere belangrijke doelstellingen van algemeen belang van de Unie of van een lidstaat, met name een belangrijk economisch of financieel belang van de Unie of van een lidstaat, met inbegrip van monetaire, budgettaire en fiscale aangelegenheden, volksgezondheid en sociale zekerheid.’

Deze twee wijzigingen tezamen staan toe dat de overheid het doelbindingsbeginsel middels wetgeving buitenspel zet én voor nagenoeg ieder doel haar informatiemacht over de burger kan inzetten. Dit veronderstelt ten onrechte dat wetgeving ieder gebruik van gegevens kan rechtvaardigen. De schotten die zijn opgeworpen tussen diverse overheidsactoren en –instanties zijn onmisbaar in een democratische rechtsstaat, omdat zonder deze er geen ‘checks and balances’ zijn op overheidshandelen. Daarom zou het bestaan van deze schotten niet ondergeschikt mogen zijn aan de macht van de wetgever. Daarnaast resulteert de uitbreiding van doelstellingen in de Verordening in een lager beschermingsniveau dan geboden door het EVRM en Conventie 108 en gaat een ongewijzigde aanname hiervan in tegen de rechtseenheid binnen Nederland.

Namens het Platform Bescherming Burgerrechten verzoek ik U bij de beoordeling van de Algemene Verordening Gegevensbescherming ernstig rekening te houden met de gevolgen van deze wezenlijke inbreuk op het voor onze democratie essentiële, fundamentele burgerrecht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Hoogachtend,

Tijmen Wisman
Voorzitter Platform Bescherming Burgerrechten

³ European Data Protection Supervisor, *Opinion on the data protection reform package*, 7 Maart 2012, paragraaf 160, zie <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201205/20120524ATT45776/20120524ATT45776N.pdf> & Article 29 Data Protection Working Party, *Opinion 01/2012 on the data protection reform proposals*, 00530/12/EN: WP 191, 23 Maart 2012, blz. 12.